

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

Letnik I številka 4

Novi Sad, december 2001.

Seje Izvršnega odbora in zbori Društva

V četrti številki biltena "Kredarica" nadaljujemo objavljane odločbe s seje Izvršnega odbora in zbori Društva.

V obdobju od 28. avgusta do zdaj smo imeli 8 sej Izvršnega odbora in 4 zbori Društva. Osnovna problematika in dogajanja so bila naslednja:

Seja Izvršnega odbora 22.08:

Obravnavana je zadeva okoli dvorane Študija "M" in je sklenjeno, da bo naslednji zbor v Šafariku, če od te dvorane ne bo nič.

Razprava je bila tudi o kulturni dejavnosti, ki bi bila na prvem mestu in posebej je dogovorjeno o ponovnem organiziranju pevskega zbora. Ugotovili smo, da še vedno nismo dobili nobenega denarja za letošnje dejavnosti in da smo s sredstvi pri koncu.

V poletnem času so se štirje naših učencev udeležili poletne šole v Domžalah. Organizirali smo jim spremljevalstvo v Slovenijo in nazaj, spremljala pa jih je ga Silva Stakić.

Priprava tretje številke biltena je bila v toku. Sprejet je sklep za nakup cenejšega tiskalnika za računalnik. V klubu bo odprta knjižnica enkrat tedensko in je potrebno poiskati prostovoljce za dežurstvo. V pripravi je tudi lep spominski album s slikami naših dejavnosti.

Seja Izvršnega odbora 05.09:

Predsednik Nadzornega odbora Ivan Zavrtanik je takoj na začetku sestanka zas-

V ponedeljek, 10. decembra nas je obiskal v klubu slovenski veleposlanik v Beogradu Borut Šuklje skupaj s svetovalcem Jožefom Kečekom. Pred tem sta bila v mestni hiši na Trgu svobode in okoli 11 ure sta se pripeljala v naše dvorišče pred klubom. Pričakali smo jih Franc Cevc, Ivan Zavrtanik, Mirjana Skokandić, Majda Tot Arvai... in jaz. V kratkem polurnem pogovoru smo se dotaknili našega dela ter načrta v nastopajočem letu 2002 in o aktivnostih, ki jih bo imela ambasada v Novem Sadu.

Veleposlanika in njegovega svetovalca smo seznanili z našim delom, posebej pa z načrtom za naslednje leto. Obljubljena nam je finančna pomoč, pri iskanju ustrezne dvorane za naše zборе.

Dogovorjeno je, da bo vsak prvi petek, ko je zbor, konzularni dan, kjer bodo lahko člani oddali svoje prošnje za zadeve, ki so v kakršni koli zvezi s Slovenijo. Tu se bodo člani lahko tudi osebno pogovarjali o svojih zadevah, po določenem vrstnem redu ob določenem času. Uradne ure bodo od 10 do 15 ure in za pogovor se bo treba prijaviti pravočasno zaradi vrstnega reda.

Od gospoda Boruta Šuklje smo slišali kar lepe in pohvalne besede o našem delu, ter želje, da bomo v naprej še bolj sodelovali.

Albert Kužner

tavil vprašanja legitimnosti Izvršnega odbora, ali so ga potrdili vsi forumi, kar bi bilo nujno.

Predsednik IO Albert Kužner je odgovoril, da sta novi Izvršni odbor in Strokovne službe formirane kot predlog starega Izvršnega odbora na seji od 28. 05. 2001. in je predlog na Skupščini Društva obrazložil dr Milan Breberina. Predlog je brez pripomb in dopolnitev soglasno sprejet na IV redni skupšč

ini Društva. Predsednik IO je pokazal zapisnik Izvršnega odbora in prebral člene Statuta, ki so v zvezi zastavljene legitimnosti novega vodstva.

G. Franc Cevc je sprejel obrazložitev. Bil je mnenja, da je Izvršni odbor legitimen ter da bo potrebno na naslednji seji 10.09., začeti delati na dopolnitvi Statuta.

Pod točko razno je g. Albert Kužner povedal, da bo naslednji Zbor v novih prostorih in da je prostor v Studiju "M" odpadel. Obvestil je tudi Izvršni odbor, da se začenjajo vaje pevskega zbora in da bodo vaje vsak torek od 16-18 ure. Sprejet je sklep, da se za dirigenta v naslednjih štiri mesecih najame prof. Akademije Fedor Prodanov. Sredstva bodo zagotovljena od Ministrstva za šolstvo.

Ga Poslon se je interesirala na Ministrstvih za zunanje zadeve in šolstvo za prireditve na inicijativo g. Alberta Kužnerja, ker je bil končni rok za pridobitev sredstev. Pred tem je bilo sporočeno,

VSEM ČLANOM DRUŠTVA SLOVENCEV
"KREDARICA" V NOVEM SADU

**ŽELIMO SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE,
VESELO, ZDRAVO IN USPEŠNO NOVO
2002 - LETO**

Izvršni odbor DS "KREDARICA"
in Uredniški odbor

da je za program kulturne dejavnosti poslano 100.000 SIT in za dejavnost Društvo je dobilo 300.000 SIT.

Sprejet je predlog za izlet na Donavo, pri restavraciji "Šaran" v Petrovaradinu.

Zbor Društva 07.09:

Po poletni pavzi nismo imeli, kot je bilo dogovorjeno, zborov Društva in je ta zbor bil kot zagrevanje za aktivnosti do konca leta. Bilo je sprejeto nekaj novih članov, dogovorjeno je za ponovno oživljanje zbora in za kulturne dejavnosti v naslednjih treh mesecih. Poročano je vglavem o vsebini prejšnje seje Izvršnega odbora.

Seja Izvršnega odbora 10.09:

Zbor je bil v slovaškem domu in je bilo prisotnih okoli 160 članov. Problem prostora za Zbore je naprej odprt. Izlet na Donavo je dogovorjen za 20.09.

Veliko smo se pogovarjali o pripravah za prireditve v mesecu oktobru. Odbor je seznanjen, da ima Društvo na Internetu svojo spletno stran (www.kredarica.s5.com), ki jo je oblikovala po naših biltenih članica Aleksandra Đilas.

Seja Izvršnega odbora 19.09:

Na sestanku je bil prisoten g. Stevan Konstantinović, svetovalec za srednješolsko vzgojno-izobraževalno delo pri Pokrajinskem sekretarijatu za kulturo, izobraževanje in znanost. Dal nam je napotke za konkuriranje za sredstva pri sekretarijatu. Obljubil je tudi, da nas bo povezal z relevantnimi osebami v pokrajinski oblasti za naše zadeve. Tu je treba predvsem izpolniti poseben vprašalnik, za kar je zadolžena ga Poslon.

Zbor Društva 05.10:

Na zboru je bila prisotna ga Melita Šteiner iz Ministrstva za znanost, šolstvo in šport, ki je vse pozdravila ter pohvalila naše učitelje in učence. Posebej smo dobili kot darilo knjigo o mostovih Slovenije. Na zboru smo imeli prireditev v spomin na pisatelja Ivana Cankarja ob 125 obletnici njegovega rojstva in je bila izdana posebna brošura z odlomki iz njegovih del, ki jo je oblikovala ga Desanka Poslon.

Seja Izvršnega odbora 29.10:

G.Franja Cevc je poročal o službenem delu svojega potovanja v Slovenijo. Tam je podpisal pogodbo o financiranju našega Društva za letošnje leto v Ministrstvu za zunanje zadeve, poročal je o pogovorih v Slovenski izseljenski matici, dal je izjavo gospe Maci Švabič za njeno oddajo "Slovenci po svetu", povzel nekaj pomembnih informacij v Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in Uradu za človeške pravice (Dunajska 56) in še nekaj drugih informacij.

G.Kužner je govoril o takojšnjem delu na sestavi finančnega plana za leto 2002, ki mora biti razdeljen na dva dela: prvi del za tekoče poslovanje in drugi za kulturne aktivnosti Društva. Za plan je formirana komisija: Albert Kužner, Silva Stakić in

Rajko Marić. Izšli so razpisi od strani Ministrstva za kulturo in Ministrstva za zunanje zadeve, Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Za oba razpisa je zadolžena referent za kulturo pri Društvu ga Silva Stakić.

Sredstva za leto 2001 so končno prišla do veleposlaništva v Beogradu.

G.Kužner je poročal o sestanku v Pokrajinskem sekretarijatu za nacionalne manjšine APV, katerega se je udeležil in nam povedal, da je za sredstva iz tega vira potreben načrt.

Četrta številka biltena se načrtuje za novo leto.

Na delovnem posvetu v Ljubljani: predstavniki iz BiH, Makedonije, ZR Jugoslavije in Hrvaške

Gospoda Franja Cevc in Albert Kužner se pooblastita za podpisnika pri odpiranju žiro računa pri Panonski banki v Novem Sadu.

V pripravi je nova sprememba Statuta, ki jo pripravlja naš pravnik Toma Krasula.

Zbor Društva 02.11:

Predsednik Društva Franja Cevc je poročal o svojem potovanju v Ljubljano. O tem se posamezniki lahko podrobneje seznanijo naslednji ponedeljek v klubu.

Po tem smo imeli krajši kulturni program.

Predsednik IO Albert Kužner je podal kratke informacije: v Ljubljani je odprto jugoslovansko veleposlaništvo, konzularni dnevi so zaenkrat preloženi, verjetno v naslednje leto, odprt je žiro račun pri Panonski banki zaradi nakazil sredstev, o razpisih za tekoče in kulturno delovanje in o pripravi plana za naslednje leto. Bilo je sprejetih 14 članov.

Seja Izvršnega odbora 05.11:

Na seji je izkazana potreba po pravilniku o dnevnicah, potnih in drugih materialnih stroških in se za to zadolži g Toma Krasula. Na seji je razpravljano o delitvi prostih štirih mest na beograjskem sejmu pohošstva in je sprejet predlog g Rajka Marića s tem, da se vodi evidenca o tem pri delitvah.

Na sestanku je predsednik IO Kužner predložil načrt za leto 2002 in ni bilo bistvenih pripomb.

Seja Izvršnega odbora 12.11:

Na sestanku sta obravnavana poročila: g.Cevca o potovanju v Beograd in gospe Poslon o obisku šole slovenščine gospe Melite Šteiner. G Toma Krasula je podal sporočilo o poteku priprave sprememb Statuta.

G.Kužner je obvestil, da je poslan razpis za sredstva pri Ministrstvu za kulturo R.Slovenije.

Seja Izvršnega odbora 28.11:

Predsednik IO Društva g.Albert Kužner je podal ustno sporočilo o službenem potovanju v Ljubljano na delovni posvet 16.novembra 2001 v prostorih Ministrstva za zunanje zadeve, Prešernova 25. Vsebinska posveta je bil pogovor o pripravi projektov za javni razpis o zbiranju predlogov za sofinanciranje programov in projektov

Slovencev v zamejstvu in po svetu ter sodelovanje z njimi v letu 2002. Sestanka so se udeležili predstavniki iz BiH, Makedonije, ZRJ in Hrvaške. Od strani Ministrstva so bili prisotni ga Magdalena Tovornik, g.Škerlevaj in g.Pelikan. Pozneje se je sestanku pridružila ga Melita Šteiner. Na sestanku so se vsa društva predstavila in se spoznala med seboj. Pričakujemo poseben zapisnik o vseh dogajanjih na posvetu in z vsemi podatki, ki so bili predloženi na sestanku.

Predsednik Društva, Franja Cevc je povedal, da mu je v Beogradu sporočeno, da bomo imeli crkveno mašo na slovenskem jeziku takoj po Božiču in da bomo to zvedeli točno do zbora. Dokumentacijo za razpis Ministrstva za zunanje zadeve je prevzel g.Keček in ga bo osebno oddal pravočasno v ponedeljek 26.11.2001, ko se bo mudil v Ljubljani.

Vsi prisotni so dobili izvod predloga spremenjenega Statuta. O statutu se bomo pogovarjali na naslednjih sejah. Sprejet je sklep, da se dinamika razprave in postopka sprejemanja sprememb in dopolnitev Statuta mora navezati na končni datum zbora oziroma skupščine v marcu leta 2002.

Sprejet je sklep, da se za potrebe formiranja in izdavanja časopisa nabavi skener. Na zboru bo g.Volkar pojasnil in podal predlog o vrsti, načinu in dinamiki zbiranja pomoči za dom v Veterniku.

Zbor Društva 07.12:

Zbor je bil v res lepi dvorani "Radničkoga doma" Dvorana sindikata v Pupinovi ulici in upamo, da bomo imeli možnost uporabljati ta prostor tudi v prihodnosti.

Prvi del Zbora je bila prireditev. Šola je pripravila program o predbožičnih in božičnih običajih.

G.Cevc je podal nekaj informacij. V ponedeljek bo prišel g.Keček iz beogradskega veleposlaništva in je treba pripraviti

vse prošnje za vizume. Dne 29.12. ob 15.uri bo stolna maša na slovenskem jeziku v katedrali.

Navzoči so bili gostje iz beogradskega slovenskega društva "Sava" in nas je pozdravila njihova predsednica Anica Szabo.

G Volkar je pojasnil predlog o vrsti, načinu in dinamiki zbiranja pomoči za dom v Veterniku.

G Kužner je podal posebno sporočilo o finančnem planu in programu kulturnih dejavnosti v naslednjem letu, v zvezi z razpisi ministrstev iz R.Slovenije in njegovem bivanju v Ljubljani. Ni bilo nobenih vprašanj ali pripomb.

Pripravil: Albert Kužner

FINANČNI PLAN ZA LETO 2002 Društva Slovencev "Kredarica", Novi Sad

Na seji Izvršnega odbora slovenskega društva "Kredarica" iz Novega Sada, dne 05.novembra leta 2001 in na zboru Društva 7.12.2001 leta je obravnavan in brez posebnih pripomb sprejet letni plan za naslednje leto:

A. Stroški za tekoče poslovanje:

Seznam aktivnosti in stroškov

1. Stroški za klub v Futoški 12	
Najemnina prostora, tekoče vzdrževanje, električna, gretje in telefon:	118.200 dinarjev
Stroški poslovanja:	
2. Nagrada za delo tajnika:	33.000 dinarjev
3. Plačilo čistilke:	10.800 dinarjev
4. Službena potovanja:	19.500 dinarjev
5. Stroški dvorane Slovaškega doma(8x15):	3.600 dinarjev
6. Nepredvideno (pisarniški in drugi stroški):	6.000 dinarjev
Skupaj stroški poslovanja:	72.900 dinarjev
Skupaj:	191.100 dinarjev

B. Stroški za kulturne dejavnosti:

- gledališke predstave učencev naše šole(I in XI)	10.500
- proslava kulturnega praznika v februarju (II)	6.900
- prireditev v čast Otona Župančiča (IV)	8.100
- prireditev v čast Prežihovega Varanja (X)	7.500
- ustanovitev zabavno-glazbenega orkestra (I...VI)	19.500
- vodenje pevskega zbora (I...XII)	21.000
- povečanje vsebine časopisa s prilogami iz kulture	(4x)7.500
- nakup televizorja in satelitske antene za gledanje TV programov iz Slovenije	24.000
- nakup kaset, CD-jev in video kaset	7.500
Skupaj za kulturne dejavnosti:	dinarjev 112.500
Vse skupaj:	dinarjev 303.600

Finančna konstrukcija pokrivanja stroškov:

Ministrstvo za kulturo (Kulturne dejavnosti):	47.100
Ministrstvo za zunanje zadeve (Tekoče poslovanje):	126.000
Ministrstvo za zunanje zadeve (Kulturne dejavnosti):	39.000
Sekretarijat APV za nacionalne manšine:	27.300
Prihrajena sredstva iz prenosa iz leta 2001(prenos):	4.200
Clanarina:	60.000
Skupaj dinarjev	303.600 (ali 1.133.440SIT)

Ker imamo trikrat večje potrebe organizacije in delovanja kot v prejšnjih letih, so večje tudi potrebe za določena finančna sredstva, s katerimi bi zagotovili širjenje kulturnih in drugih začrtanih dejavnosti. To je naš skromni letni plan, in se težko prenese v naslednje leto, če želimo biti aktivni. Imamo samo določena stalna finančna sredstva od članarine in to ni veliko (cca 2000 DEM), tukaj še ne pričakujemo sponzorje in zato pričakujemo glavno pomoč od strani Republike Slovenije (70%). Predračun stroškov, ki smo ga zgoraj navedli je popolnoma realen in nismo predvideli nobena sredstva za rekreacijo, srečanja, sodelovanje z drugimi organizacijami, ker so nam izkušnje iz prejšnjih treh let pokazale, da za to ni bilo sredstev. Zaenkrat imamo dobro voljo članov in iščemočasne rešitve za opremo in funkcijo kluba. Pripravljeni smo v vsem sodelovati in odobrena sredstva bomo strogo namensko rabili in vas o tem obveščali.

Za bilten priredil: Albert Kužner, predsednik Izvršnega odbora

Obisk šoli dopolnilnega pouka slovenščine

MELITA ŠTEINER V NOVEM SADU

Letos je, od tretjega do šestega oktobra, na uradni obisk šoli dopolnilnega pouka slovenščine in njenim učiteljicam prišla gospa Melita Šteiner, svetovalka vlade Republike Slovenije pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport. Gostiteljice so bile učiteljice pouka.

Ob tej priložnosti je šola gostji pripravila program njenega bivanja v Novem Sadu, ki je v celoti izpolnjen.

Četrtega oktobra je gospa Melita Šteiner v šoli slovenskega jezika na Odprti univerzi v Radnički ulici št.20, imela uradne pogovore z učiteljicami, ki so jo seznanile z napredovanjem svojega dela, z delom aktiva učiteljic, z novimi idejami popestritve pouka, kakor tudi s problemi, kispredstavljajo pouk.

Gospa Melita Šteiner na prireditvi

Skozipogovore je določeno, da je treba neprestano delati na popestritvi pouka slovensščine, kakor tudi na pridobitvi večjega števila učencev Slovencev, posebej otrok. Pouk je treba imeti včasih tudi v knjižnici, da bi se učenci bolj približali branju slovenske literature. Spričevala o uspehu v šoli slovenščine je treba razdeliti čim prej. Učiteljice morajo imeti približno enako število poslušalcev. Morali bi se potruditi in omogočiti učencem slovenskega jezika, da potujejo v Slovenijo. Za potovanja je potrebno dosti denarja, ki bi ga deloma prihranili sami, delno bi pomagalo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, lahko pa bi se vključili tudi sponzorji.

Po uradnem pogovoru se nam je priključila gospa Svetlana Beljanski, direktorica odprte univerze s sodelavko gospo Ljiljano Gantar, ki sta govorili o uvajanju slovenščine v tečaj Odprte univerze. Pogovoru se je priključil tudi gospod Albert Kužner, predsednik IO Društva Slovencev "Kredarica".

V popoldanskih urah istega dne, po ogledu mesta, je bila gospa Šteiner prisotna na urah slovenščine.

Petega oktobra je gostjo in učiteljice sprejel predsednik Maticе srpske dr.Božidar Kovaček s sodelavko gospo Dobrilo Martinov. V prijetnem enournem pogovoru je gospa Šteiner veliko izvedela o delu Maticе srpske skozi preteklost, o njenih kulturnih zakladih, o stikih Maticе s slovensko kulturo skozi zgodovino, kakor tudi o njenih problemih.

Po obhodu prostorov Maticе srpske smo gostjo odpeljali na ogled Petrovaradinske trdnjave in ji ob tej priložnosti razkazali ateljeje znanih novosadskih umetnikov Dušana Nonina, Dragana Višekrone in Petra Mojaka.

V popoldanskih urah istega dne je gospa Šteiner z gospodom Albertom Kužnerjem obiskala uradni prostor Društva "Kredarica", po tem je bila prisotna na prireditvi, ki je bila organizirana ob 125-letnici rojstva velikega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja. Po prireditvi je gostja s toplimi besedami pozdravila vse člane Društva "Kredarica".

To je bil prvi obisk gospe Melite Šteiner šoli pouka slovenščine. Obisk je bil koristen in je šoli slovenščine ter njenim učiteljicam veliko pomenil.

Desanka Poslon

DESANKA POSLON - UČITELJICA SLOVENŠČINE IN VODJA POUKA V ŠOLI DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENSKEGA JEZIKA V NOVEM SADU

Na prvem nadstropju Odprte univerze, Radnička štev. 20, se že več kot šest mesecev nahaja tako imenovani "kabinnet slovenačkog jezika" (pred tem se je pouk vodil v prostoru Društva "Kredarica"), prostor ne velik vendar ustrezno in toplo urejen.

S sten nas spremljajo oči velikanov slovenske literature. Prostor je oplemenjen z lončnicami, na mizici pa je venček, simbol Adventa. Ta prijeten prostor je slušateljem pouka in njihovim učiteljicam omogočilo Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije.

Tu sem srečala gospo Desanko Poslon, eno od treh učiteljic slovenščine v šoli pouka in referenta za šolstvo v Izvršnem odboru Društva, ki nam bo povedala o tem kako poteka pouk slovenskega jezika in še nekaj o sebi. Namen mi je, da Vam jo predstavim.

Povejte mi nekaj o sebi. Kako se je zgodilo, da ste iz Slovenije, odkod potekate, prišli v Novi Sad?

Rojena sem v Ljubljani leta 1939, od matere Slovenke in očeta Srba, oficirja stare jugoslovanske vojske. Otroška leta sem preživela v družini mojih starih staršev, ker je oče bil v ujetništvu v Nemčiji.

Na to obdobje otroštva imam kljub temu, da je bila vojna, zelo lepe spomine in sem v srcu morda prav zato ostala tako globoko navezana na moj rojstni kraj Ljubljano in na Slovenijo.

Po drugi svetovni vojni sem s starši prišla v Vojvodino, v Sento, odkoder je moj oče in tam končala gimnazijo. Študirala sem v Novem Sadu, končala germanistiko in umetnost.

Celo delavno dobo sem bila zaposlena pri Zavodu za izdajanje učbenikov kot urednik, ukvarjajoč se z zanimivim delom urejanja in oblikovanja učbenikov. Sedaj sem v pokouju.

Tudi moj mož je po prednikih bil Slovenec (umrl je) in iz zakona imam sina in hčerko.

V Društvu Slovencev sem že dve leti in mi je posebno zadovoljstvo in čast, da me je Društvo predlagalo Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport za učiteljico dopolnilnega pouka slovenskega jezika.

Kakšen je namen dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture?

Namen dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture je uresničevanje pravice Slovencev in njihovih potomcev v zamejstvu do izobraževanja v maternem jeziku, ki je zagaranirano v Ustavi Republike Slovenije (5. člen). Organizira in financira ga Služba za mednarodno sodelovanje na področju šolstva, pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, ki je zadolžena za izobraževanje Slovencev in njihovih potomcev v tujini. Pouk je organiziran v soglasju z Zakonom o organiziranju in financiranju vzgoje in izobraževanja (81. člen) ter z Zakonom o osnovni šoli (8. člen).

V našem primeru šola dopolnilnega pouka ni redna šola. To je šola na prostovoljni plati, oziroma šola za negovanje maternjega jezika Slovencev in njihovih potomcev, ki se ravna po predpisih Ministrstva za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije.

Koliko so vestni in pridni slušatelji dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kakšno je delo z njimi?

Pouk s slušatelji je enkratno delo! Na pouk v našo šolo pride veliko slušateljev, ki se dajo uspešno poučevati, ker so zainteresirani, da naučijo slovenski jezik in so v tej svoji želji tudi zahtevni. En del jih doseže tudi visoko stopnjo znanja, čeprav so prišli popolnoma brez predznanja.

Problemi ležijo v tem, da slušatelji našo šolo obiskujejo prostovoljno ("pridem na pouk, ko za to imam čas") in se zato v veliko primerov izgubi zdrava kontinuiteta poučevanja.

Velik problem pouka je, da slušatelji v svojem okolju nimajo pravnika in ne priložnosti za vajanje slovenskega jezika, tako, da dve ali tri ure pouka tedensko ostane edina, pa vsekakor ne dovolj velika možnost, da se "spregovori" slovenski jezik.

Zgodi se tudi, da se slušatelj po daljši odsotnosti od pouka, mora vrniti v začetničko skupino.

Lani se je eno število slušateljev, zaradi preselitve v Slovenijo, resno pripravljalo za izpit na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kar je bila njihova osebna opredelitev. Izza takšne opredelitve mora biti, da bi uspela, tudi resno samostojno učenje jezika samega slušatelja, ne pa samo učenje na dveh ali treh urah pouka tedensko. Letos največ slušateljev obiskuje pouk zaradi negovanja materinščine, kar je v osnovni glavni namen šole dopolnilnega pouka slovenskega jezika.

Kakšne so metode dela pri pouku? S kakšnimi težavami se srečujete na tej poti?

Metode dela pri pouku so zelo različne in so odvisne od nivoja ter izenačenosti znanja slušateljev in so odvisne tudi od same učiteljice.

Lahko rečem, da učiteljice pri pouku delamo z osnovnim učbenikom, ki ga same določimo. Pomoč iščemo v "spremljajočem gradivu", ki ga najdemo v različnih berilih, časopisih, priložnostih... V vsakem primeru se slušateljem moraju ponujati zelo dobre in pestre vsebine, ki jih lahko istočasno zainteresirajo in poučijo, vsebine, ki predvsem bogatijo njihov besedni zaklad.

Ena največjih težav poučevanja je pomanjkanje slovensko-srpskega slovarja. Ne ve se niti kdaj bo tiskan, brez njega pa se ne more niti predstavljati resno učenje jezika!

Ali se organizirajo seminarji za strokovno osposobitev učiteljev slovenskega jezika, ki izvajajo pouk v tujini? Kakšna je tu pomoč Republike Slovenije?

Znano je, da vsako leto spomladi, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije, skupaj s Filozofsko fakulteto in Zavodom za šolstvo, organizira enotedenski seminarje za učitelje dopolnilnega pouka slovenskega jezika.

Na teh seminarjih se snidejo v Sloveniji (vedno v drugem mestu) učitelji dopolnilnega pouka slovenskega jezika iz različnih držav. To je enkratno doživetje za vsakega od nas učiteljev slovenščine, posebno v strokovnem smislu!

Ti seminarji nam ponujajo vedno sodobne, ustrezne in zanimive vsebine, ki bistveno vplivajo na naše delo v namenu usmeritve in še bolj v namenu popestritve kvalitete poučevanja.

Na teh seminarjih se ponuja oz. priporoča bogata učbeniška literatura in nam je omogočeno, da do nje tudi pridemo.

Znani ste kot organizator in animator zelo uspešnih prireditev in akademij. Član ste tudi pevskega zbora. Povejte nam nekaj o tem!

Ko sem pred dvema leti postala član Društva "Kredarica", sem pomislila, da bi lahko dala svoj prispevek Društvu, pobujanjem kulturnega življenja v njem. Po Prešernovi prireditvi lanske leto se "kolo dogodkov" ni več moglo ustaviti in dogajanja na kulturnem polju (recitali, razstave, koncerti in drugo) so se vrstila ena za drugim.

Upam, da se bo na tem polju, pri nas tudi vnaprej veliko tega dogajalo, ker je Društvo bogato s potenciali.

Mnenja sem, da v bodoče inicijativa za kulturna dogajanja ne bi smela izhajati samo iz šole, temveč iz celega Društva "Kredarica", kot je praksa v društvih celega sveta. Šola mora biti tu, da da svoj, sigurno ne majhen prispevek.

Tudi o pevskega zboru bi rada spregovorila nekaj besed. Pevski zbor me je navdušil, še posebej, ker sem otroštvo preživela ob zvokih citer moje stare mame in globoko v duši nosim in čutim slovensko pesem. Mislim, da vsak član pevskega zbora uživa v vajah petja. Imamo res posebnega zborovodjo, ki je pripravljen narediti veliko za nas in od nas! Škoda je le, da v pevski zbor ne prihaja več mladih!

Kaj bi lahko izločili, kot posebno zanimivost v Vašem delu?

Ni bilo posebne zanimivosti, bilo je veliko zanimivosti! Že spoznati nove ljudi, delati skupaj z njimi, pridobiti nove prijatelje je res posebno doživetje!

Kaj bi sporočili članom Društva "Kredarica"?

Članom Društva "Kredarica" lahko sporočim, da imamo velike možnosti in postanemo še bolj ponosni na Društvo. Upajmo, da bomo te možnosti pametno izkoristili in da bomo ob tem negovali dobre in zdrave odnose med seboj ter zavrgli osebne interese!

Z lepimi željami za uspešno delo v naprej in v pričakovanju novih predlogov za kulturna dogajanja v Društvu "Kredarica", kakor tudi v osebnem življenju v novem letu, smo se zahvalili gospe Desanki Poslon.

Pogovor vodila Marija Lovrić

TRIGLAV, KREDARICA IN JAKOB ALJAŽ

Ime Kredarica je mnogim članom našega Društva znano še od zdavnaj iz vremenskih napovedi, ker se je tam nahajala najvišja meteorološka postaja v SFR Jugoslaviji. Ampak, zdi se mi, da mnogi člani ne vedo od kakšnega pomena je Kredarica skupaj s Triglavom v zgodovini Slovenije in kakšno vlogo je imel zanj Jakob Aljaž.

Kredarica je prav zaprav, nepomembna vzpetina v veznem grebenu med Triglavom in Rjavino, visoka 2541 m in čez njo pelje planinska pot od Staničevega doma proti Triglavu. Tik pod vznožjem Kredarice in samega Triglava obstaja najvišje ležeča planinska postojanka v Julijskih Alpah - Triglavski dom na Kredarici (2515 m). Danes je to ena najvišjih planinskih koč v Sloveniji, ima 180 postelj in 56 skupnih ležišč, 4 gostinske prostore in veliko kuhinjo s potrebnimi prostori. Zaradi odprte lege in velike višine je od tod izreden razgled. Ponavadi je ob konicah velika gneča, ker mimo potuje največ obiskovalcev najvišje slovenske gore. Dom je pomemben tudi kot smučarska postojanka in to ne samo v zimskem ali pomladnem času, ker je smuka na bližnjem ledeniku ("Zeleni sneg") mogoča vse leto.

KAKO IN KDAJ JE NASTAL TRIGLAVSKI DOM NA KREDARICI

Leta 1881 je Karl Deschmann, nekoč Dragotin Dežman, slovenski odpadnik in prepričan nemškutar, zelo uspešno bnovil Kranjsko sekcijo DOAV (Deutscher und Oesterreichischer Alpenverein). Z bogato podporo vplivnih nemških mecenov in centrale DOAV v Minhnu je Kranjska sekcija nadelala vrsto poti v slovenskih gorah in med ostalim, postavila planinsko zavetišče na Gubah pod Triglavom, ki so ga slovesno odprli 31. julija 1887, ter mu dali ime Deschmannhaus. Po drugi svetovni vojni je ta dom prišel v slovenske roke in odtlej nosi ime največjega slovenskega alpinista Valentina Staniča (1774-1847). V samem slavnostnem govoru je Dežman stegnil roko proti Triglavu rekoč "In ti oče Triglav, varuj s svojo roko našo nemško zemljo!" Po otvoritvi Dežmanove koče je bila slovenska narodna zavest globoko prizadeta, ker je smatrano, da so Nemci pljuvali v obraz praslavskemu Triglavu. Podobne misli so obšle tudi globoko narodno zavest Jakoba Aljaža, tedaj še župnika na Dobravi pri Kamni Gorici. Še isti teden po Dežmanovi slavnosti je obiskal Triglav in zasnoval drzen načrt, do bo pred nemško pohlepnostjo zavaroval sam vrh Triglava. Kupil je od občine Dovje (vas ob dolini pod Triglavom, v bližini Mojstrane) vrh Triglava in ga plačal 1 goldinar (v tem času vrednost 60 žemelj). Potem je kupil jeklo in šest krepkih nosačev je zneslo v enem tednu kose težke 15-20 kg na vrh. Kovaški mojster Anton Belec iz Šentvida je 7.VIII.1895. s štirimi pomočniki sestavil stolp v petih urah. Vse stroške postavitve je plačal Aljaž iz lastnega žepa, a stolp pozneje podaril Slovenskem planinskemu društvu (SPD).

Aljažu pa sam stolp ni bil dovolj. Vedel je, da slovenski planinci potrebujejo tudi svojo postojanko pod Triglavom, ker so v Dežmanovi koči imeli prostora samo v primeru ce Nemci niso prisotni. Tedaj je kupil vrh Kredarico in okolico za 5 goldinarjev. Napisal je pismo SPD-ju in iskal pomoč za zidanje slovenske planinske koče - "Kričite, kar morete, domovina je v nevarnosti!" Spet je iz lastnega žepa plačal macesnove hlode v dolini Zgornje Krme v višavi 1600-1700 m. Bilo jih je potrebno spraviti na 2500 m. To je bilo mogoče le pozimi in spomladi po snegu. Zato je v Kranju kupil 300 m vrvi iz konoplje, priskrbel dvojne sani in najel 20 delavcev, ki so vse hlode

Poroka na kredarici 11. 9. 1900. Josip Hauptman, Miha Verovšek, Jakob Aljaž, Jelica Hrovatova, Ivan Korenčan

izvlekli na določeno mesto. Deske, cement, železo in vse gradivo so nosili krepki fantje na hrbtu, vsak po 50-60 kg, dva pa sta nesla po 72 kg! Aljaž je sam naredil načrt za kočo na Kredarici, a mojstra sta bila oče in sin Škinder iz Srednje vasi pri Bohinju. Koča je slavnostno odprta 10.VIII.1896. Za to priliko je Jakob Aljaž na tekst župnika Matije Zemljiča-Slavina sestavil slavnostno pesem "Oj Triglav moj dom!", ki je še danes najbolj priljubljena sloveska planinska pesem. Na Kredarici je imel Aljaž, poleg drugih, otvoritveni govor, ki ga je končal z besedami:

"Čeprav je naša koča slovenska, bo vendar tako urejena, da bo ustrezala turistom vsakega naroda. Vsi bodo enako prijazno sprejeti, to zahteva že slovenska gostoljubnost. Nas planince ne družijo ne denar ne materijalizem-ne egoizem, marveč čista ljubezen do domovine in lepi čuti, ki ga gojimo v srcih do planin!"

Med člani SPD je bilo več duhovnikov, ki so Aljaža prosili, da bi poleg Triglavске koče postavili kapelico tako, da bi v njej lahko maševali. Tako je on sezidal še kapelico poleg koče, posvečena pa je bila Lurški Materi Božji.

V kapeli je bilo prostora samo za mašnika in nekaj pet ljudi, otvoritev pa je bila 12.VIII.1897. Otvoritve se je udeležilo okoli 200 ljudi, ki so s seboj prinesli slovensko zastavo in jo obesili na Aljaževem stolpu. Po drugi svetovni vojni so nove oblasti podrlle kapelo, po osamostojitvi Slovenije je zopet postavljena na istem mestu. Leta 1897 je SPD na Kredarici postavilo meteorološko opazovalnico. Vse potrebne instrumente je brezplačno posodil centralni meteorološki zavod na Dunaju. Prvi meteorolog je postal kar oskrbnik koče Anton Pekovec, ki je znal več jezikov, celo latinsko in ga je za vestno meteorološko opazovanje zavod na Dunaju večkrat pohvalil.

JAKOB ALJAŽ JE BIL ČASTNI ČLAN MEDVOJNEGA NOVOSADSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA "FRUŠKA GORA"

Slovenski Nemci so zelo težko prenašali kar se je dogajalo na "nemški zemlji". Med drugim so hoteli dokazati, da so Koča na Kredarici in Kapela sezidani na svetu verskega zaklada in da se morajo podreti. Organizirana je uradna meritev in je ugotovljeno, da gre meja 7 metrov proč od Kapele. Upokojeni prof. Polzer je leta 1898 zapisal v vpisno knjigo v Lučah v nemščini: "Ukradli ste nam deželo, s tem se neprikrito hvalite. Naj vas vse vzame hudič!" SPD je svojem glasilu, Planinskem vestniku (1896), pod naslovom "Našim nasprotnikom" tako odgovoril:

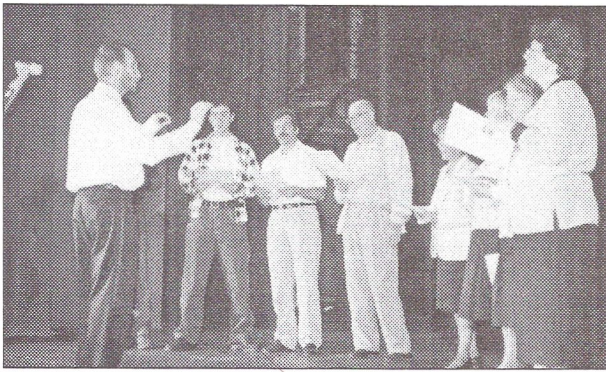
"Povsod pojo naši nasprotniki staro obrabljeno pesem, da Slovenci niso še kulturen narod terle druge posnemajo, poleg tega pa so še toliko zlobni, da hočejo nemški kulturi zatreti sled. Ali je res gorostasna pregreha, da si Slovenci upajo na svoji rodni zemlji zaznamovati, popravljati in napravljati pota, postavljati slovenske napisne ter graditi planinske koče, ne da bi povprej vprašali nemško in avstrijsko planinsko društvo, oziroma njegovi sekciji na Kranjskem in Štajerskem za milostno dovoljenje?"

Tako so Slovenci tudi preko planinstva čuvali svojo narodno samozavest in Triglav in Kredarica zahvaljujoč častnemu Jakobu Aljažu so odigrali centralno vlogo.

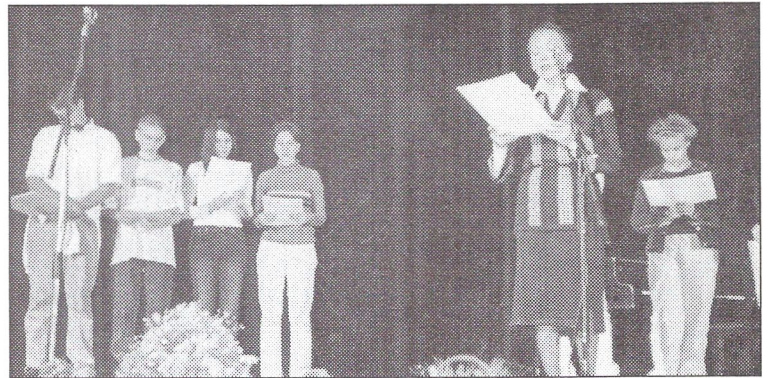
Jakob Aljaž (1845-1927) je bil doma iz Zavrha pod Šmarno goro pri Ljubljani, ampak je najvažnejši del svojega aktivnega življenja prebil kot župnik v Dovju pri Mojstrani. Poleg stolpa na Triglavu in Koče na Kredarici je postavil tudi Aljažev dom v Vratih pod severno steno Triglava. Na koncu naj povemo, da je Jakob Aljaž bil tudi častni član medvojnega novosadskega Planinskega društva "Fruška Gora". Leta 1991 je SPD v Mojstrani dvignilo lep spomenik Aljažu, avtor je bil znani srpski kipar Nebojša Mitrić, ki je v naši sredini znan kot avtor križev na hramu Sv. Save v Beogradu in kipa kneza Lazarja v Sent Andreji na Madžarskem.

Priredil in sestavil:
dr. Milan Breberina

PRIREDITEV OB 125. OBLETNICI ROJSTVA VELIKEGA SLOVENSKEGA PISATELJA - IVANA CANKARJA

Pevski zbor pod dirigentskim vodstvom prof. Fedora Prodanova

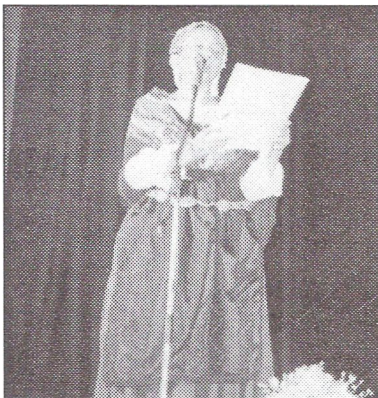

Življenjepis Ivana Cankarja v srpsčini brala ga Marija Lovrić

Ob 125. obletnici rojstva velikega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja (1876 - 1918), 5. oktobra 2001. leta, je bila za člane Društva Slovencev "Kredarica" prirejena prireditev v dvorani Tribine mladih v Novem Sadu.

Povezovalka programa je bila gospodična Tamara Kliček. Prebrala je Življenjepis Ivana Cankarja v slovenščini, v srpsčini pa je brala gospa Marija Lovrić.

V programu so sodelovali: Zdenka Maletina

Tamara Kliček, pogosto povezovalka na kulturnih prireditvah našega Društva

s pesmijo iz Cankarjeve zbirke "Erotika"; odlomek iz "Skodelice kave" v slovenščini je bral Goran Sinčić, v srpsčini Borut Pavlič; odlomek iz "Desetice" so brali otroci šole pouka slovenskega jezika; odlomek iz povesti "Hlapec Jernej in njegova pravica" v slovenščini bral Vladimir Ivaz, v srpsčini Bogdan Kotarlić.

Pevski zbor "Kredarica" pod dirigentskim vodstvom profesorja Fedora Prodanova je zapel šest pesmi: Kje so tiste stezice, Polje, kdo bo tebe ljubil, Pojte, pojte drobne ptičke, Pri farni kerkvici, Slovenski smo fantje in Mi Slovenci vinca ne prodamo.

Posebno svečanost prireditvi je dal nastop violinista maestra Florjana Balaža ob spremstvu profesorja Aleksandra Kovačevića na klavirju, s skladbo Ljubavne radosti in Lepi ruzmarin od Frica Krajcarja.

Prisotne je s toplimi besedami pozdravila gostja gospa Melita Šteiner, svetovalka vlade Republike Slovenije pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport.

Po končani prireditvi so si prisotni lahko ogledali razstavo izdelkov gospe Marte Radoš, gospe Ljiljane Pavlič in gospodične Sande Poslon. Ogledali smo si tudi razstavo slik z naslovom "Ljubljana nekdanj". Prisotni so dobili brošuro, izdelano v Društvu Slovencev "Kredarica" ob 125. obletnici rojstva Ivana Cankarja. Oblikovala in uredila jo je gospa Desanka Poslon, učiteljica pouka slovenščine.

Pripravila: Zlatica Radisavljević

Šege in navade Slovencev

Veliko članov Društva je izrazilo željo, da na naših mesečnih druženjih predstavimo šege in navade Slovencev po koledarskem vrstnem redu.

Meseca NOVEMBRA smo izvedeli o peki KOROŠKEGA KMEČKEGA KRUAHA in kako se praznujejo v Sloveniji VSI SVETI.

Povezovalka programa je bila Tanja Žener. O Vseh svetih in koroškem kmečkem kruhu smo izvedeli od Zdenke Lukan, Dunje Kersnik, Ivana in Dunje Huzjan, Isidore in Milana Nikolića ter Dine Stanić.

Za popestritev programa so poskrbeli glasbeniki: violončelistka Aleksandra Berček in magister Florijan Balaž na violini, ob spremstvu klavirja profesorja novosadske akademije Aleksandra Kovačevića. Pevski zbor je pod

vodstvom prof. Fedora Prodanova zapel tri narodne pesmi.

Za DECEMBERSKO snidenje so bili na programu decemberski prazniki:

A D V E N T, MIKLAVŽ, BOŽIČ in NOVO LETO.

Napovedovalka je

Simbolična darila otrokom za Miklavža: jabolka, orehi, čokolade

O Adventu je govorila Zdenka Lukan, o Miklavžu Tanja Žener, o Božiču, ob spremljavi pesmi s kasete: Sveta noč, blažena noč pa je zopet govorila Zdenka.

O novom letu smo izvedeli iz recitiranja pesmi Saške Rajčetić: Ob novem letu in Isidore Nikolić: Veseli koledniki.

Flavtistki Marija Nikolić in Jelena Krpotić sta v duetu zaigrali skladbo Farkaša "Dve stari igri".

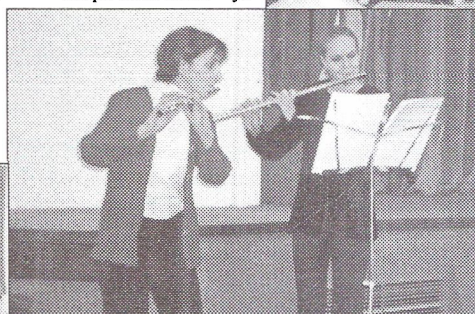
Na koncu nam je Jugoslava zaželela vesel božič ter srečno, zdravo in uspešno novo leto.

Otrokom smo za Miklavža razdelili simbolična darila: jabolka, orche, čokolade, za poredneža pa smo imeli po starem običaju šibo zatakajeno v repo.

Pripravila: Angela Arandjelović

Tanja Žener je pripovedovala o Miklavžu

Flavtistki Marija Nikolić in Jelena Krpotić sta v duetu zaigrali skladbo Farkaša "Dve stari igri"

bila Jugoslava Dobrosavljev.

Leo Gregorač, študent prvega letnika glasbene akademije v Novem Sadu, nam je na violini zaigral dve Bachovi skladbi - Preludium in Gavoto.

SIMON GREGORČIČ

(1844-1906)

Pesnik Simon Gregorčič se je rodil kmečkim staršem na Vrsnem blizu Kobarida na Primorskem. Po končani gimnaziji v Gorici je študiral bogoslovje. Kot duhovnik je služboval v planinskem svetu blizu domačega kraja. Oprijel se je ljudsko-prosvetnega dela in doživel ljubezen do učiteljice Dragojile.

Zaradi boleznj srca se je 1881. leta upokojil. Kupil si je majhno posestvo, zgradil hišo in kmetoval. Zelo je zbolel, prodal posestvo in se preselil v Gorico, kjer je umrl.

Po maturi je začel pošiljati svoje pesmi v takratne slovenske literarne revije: Ljubljanski Zvon, Slovenski Glasnik in Stritarjev Zvon. Prve njegove pesmi so

občutene in zložene v ljudskem tonu: Njega ni, Izgubljeni cvet....

V 70-ih letih 19. stoletja je veljal za najboljšega slovenskega pesnika. Pesmi iz tega časa so: Človeka nikar, Veseli pastir, Pogled v nedolžno oko, Ujetega ptiča tožba, Soči in dr. Svojo pesniško žetev je zbral v prvem zvezku Poezij (1882). Urednik Ljubljanskega Zvona Levec jih je imenoval "zlata knjiga", pesnika pa se je oprijel naziv "goriški slavček".

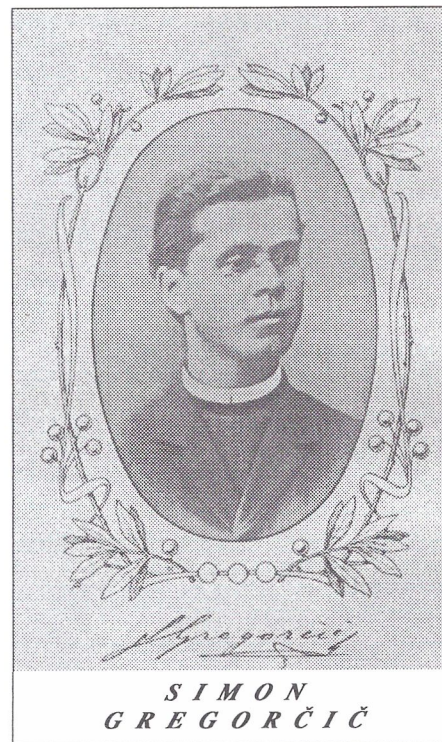
Drugi zvezek Poezij je izšel 1888, tretji 1902, četrti pa po pesnikovi smrti (1908).

Gregorčič je bil nežne, otožne in razburljive narave. Mnoge pesmi mu je narekovalo čustvo, sicer pa je ustvaril največ miselnih pesmi. Njegova misel je

posvečena narodu in domovini.

Svoje poteze je izoblikoval v dveh najlepših rodoljubnih pesmih: V pepelnični noči in v preroški viziji Soči.

Izpovedni pesmi, ki izražata hkrati

SIMON GREGORČIČ

tožbo po idiličnem življenju, sta Pastir in Veseli pastir.

Po svojem čustvovanju in mišljenju je Gregorčič preprost in razumljiv pesnik, zato se je ljudstvu močno priljubil in je mnogo njegovih pesmi ponarodelo; npr. pesmi Njega ni, Veseli pastir.

Pripravila: Angela Arandjelović,
učiteljica
dopolnilnega pouka slovenščine
v Novem Sadu

NJEGA NI!

Rože je na vrtu plela
Pela pesemco glasno,
Živo v lice zarudela,
Ko je stopil on pred njo.

”Daj mi cvetko, dete zalo,
Da na prsi jo pripnem,
Za spomin cvetico malo,
Predno v tuje kraje spem.”

Kito cvetja mu je dala,
S cvetjem dala mu srce,
Sama v vrtu je ostala,
On po svetu šel od nje.

Rože je na vrtu plela,
Pesmi pela je glasno,-
Kaj, da vrta več ne dela,
Kaj ne poje več tako?

Deklica glavo poveša,
Vene obraz, prej cvetoč,
Nekaj nje srce pogreša,
Solz jej potok lije vroč.

Čez ograjo vrtno gleda,-
Mnogo mimo vre ljudi;-
Deva blede, deva blede,
N j e g a o d n i k o d e r n i !

Soči.

Krasna si, bistra béli planin,
Brčka v prirodni si lepoti,
Ko ti prošornih globočin
Navzite temne srd ne moči,
Krasna si, béli planin!
Tvoj tok je živ in je logak,
Ko hód deklet s planine:
In jasna si ko górski zrak,
In gláma si, kot spév krepak
Planinske je mladine, —
Krasna si, béli planin!
Rad gledam ti v valove bódre,
Valova te zeléno-modre,
Temná zelen planinskih trav
In večra višnjevat višav
Lepá se v njih je zila,
Na rožah snežega neba,
Na rožah zelenih gorá
Lepóto te si pila, —
Krasna si, béli planin!
Ti máni si predraga znanek!
Ko z górskih prísmuň dobrav,
Od dóma se mi zdiš poslanek,
Nesóča mlad mi ljub postávi, —
Hog sprimi te tu sred planjav!
Kakó glasno, ljubo sumljaj,
Kakó cvrsto, krepko skakljaj,
Ko sred gorá se pot imaj!
A ko pridóreš na ravnine,
Zakaj te živa radost mine?
Kaj trudno létaš in počasi,
Zakaj so tužni tvoji glási?
Težko se ločiš od hribov,
Zločike tvojega valova?
Mar voš, da točes tik grubov,

Grubov slovenskega domóvja!
Obojno bój pač tu trpiti!
V tej bóli tožna in počasa,
Ogróma sóla se mi zdiš,
A še kot sóla — krasna!
Krasna si, bistra béli planin,
Brčka v prirodni si lepoti,
Ko ti prošornih globočin
Navzite divje srd ne moči!
Pa, oh, sróti tebi žuga
Vihar grozan, vihar strášan,
Přihúmél z górkoga bo juga,
Drvil čez pídnó bo raván,
Ki tvojá jo napaja struga —
Gorje, da stáleš ni ta dani!
Nad tabo jasen bo obrók,
Krog tibe pa avinčéna sóla,
In oš krevav in gola potok,
In blisk in grom, — oh, táva vroča!
Tud sekla brčka, — oš táva vroča!
In ti mi oš krvava tékla,
Kí-máka te poplja bo,
Sovražna te kalita bo!
Kráj se spómní, bistra Soča,
Kar górnó ti srce naroča,
Kar bóde shranjenih vodá
V oblákih tvojega neba,
Kar vóde v tvojih bó planinah,
Kar bóde v cvetnih je ravninah,
Táčas prodví vse na dán,
Narzáti, vskipi v tok strášan!
Na stíkalj v meje se bregov,
Sedíta čez branova stópi,
Ter tuje, kómlje-lačne, stópi
Na dró razpenjenih valov!

(Pesmi in ilustracije so prevzeti iz četrtega zvezka Poezije. Izdala in založila Družba Sv.Mohorja v Celovcu 1908.Jeta)

Program kulturnih prireditev šole slovenskega jezika za leto 2002 pri Društvu Slovencev

"KREDARICA" iz Novega Sada

1. Januar.2002. Ponovitev predstave "Težave z predstavljanjem" od Toneta Partliča Iz tehničnih razlogov ne bo možno realizirati predstavo Nastop zbora in instrumentalistov.

2. Februar.2002. Prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku
Program: Pevski zbor "KREDARICE" izvaja pesmi; recitacije; solistične točke instrumentalistov

3. Marec. 2002. Proslava 5. obletnice obstoja Društva - Letna konferenca
Uradni del: Letno sporočilo in ostalo; spremembe Statuta; podelitev zahvalnic.
Zabavni del: Veselica, nastop zbora in solistov.

4. Maj. 2002. Prireditev v čast pesnika Otona Župančiča
Branje Življenjepisa pesnika; pevski zbor izvaja 5 pesmi; učenci recitirajo pesmi po izbiri učiteljic; solistične točke instrumentalistov; razstava portretov in knjig pesnika, brošura o pesniku Otonu Župančiču (zgoraj omenjeni življenjepis, pesmi v slovenščini in srbščini)

5. Oktobar.2002. Prireditev v čast pisatelja Prežihovega Voranca; branje Življenjepisa pisatelja; pevski zbor izvaja 5 pesmi; učenci berejo odlomke njegovih del, solistične točke instrumentalistov, violina in violončelo v spremstvu klavirja; razstava portretov in knjig pesnika; brošura o pisatelju Prežihovemu Vorancu (zgoraj navedeni življenjepis, pesmi v slovenščini in srbščini)

6. November.2002. Gledališka predstava učencev in članov Društva

Izvajalec: Učenci pouka slovenskega jezika pod strokovnim vodstvom poklicnega režiserja

7. Januar...Junij.2002. Ustanavljanje zabavno-glasbenega orkestra
Društvo ima namen ustanoviti, za svoje predvsem notranje potrebe, orkester, ki bo na vsakem sestanku popestril srečanje in imel poseben vpliv na povečanje števila prisotnih.

8. Vodenje pevskega zbora (celo leto)
Društvo financira profesorja glasbe za vodenje zbora mesečno (10x) in še posebej vsak nastop.

9. Sodelovanje v časopisu "Kredarica"
Časopis "Kredarica" ima vedno kulturno stran in bo ta predvidena tudi na dveh straneh. Stroški pri izdaji so prikazani posebej pri vsaki prireditvi. Za potrebe časopisa imamo že računalnik in tiskalnik a nam je nujno potreben skener.

10. Nakup televizorja in satelitske antene
Glode na dosedanje izkušnje menimo, da bi gledanje TV-programov iz Slovenije največ povečalo interes članov do kulturnih in drugih dogodkov v domovini. To je pač oblika učenja, obveščanja in zabave, na kar so naši ljudje navajeni in to bo, po našem mnenju, imelo največ uspeha.

Program sestavila:
Silva Stakic, prof,
referent za kulturo pri Društvu
in Albert Kužner, dipl.ing. predsednik IO

Znameniti Slovenci v filateliji

Lovrenc Košir

Svoje mesto v filateliji imajo mnogi znameniti Slovenci kot naprimer France Prešern, Ivan Cankar, Primož Trubar, Valvazor, Edvard Rusijan, Matevž Langus, Jure Vega, Saločki Finžgar, Matija Čop, Luj Adamič, Leon Štukelj in še drugi. Posebno mesto v filateliji ima Lovrenc Košir (1804-1879), rojen v Spodnji Luši nad Škofjo Loko. On se ima za idejnega tvorca poštne znamke. Služboval je kot knjigovodja v Ljubljani,

Milano, na Dunaju in Zagrebu. Ob koncu 1835. leta je podal avstrijski vladi predlog reforme poštne znamke, ki bi bila način plačila poštne nameste gotovine.

Čeprav predlog takrat ni bil sprejet se Košir smatra za idejnega tvorca poštne znamke.

Jugoslavanska pošta je obeležila Lovrenca Koširja 1948. leta s serijo poštних znamk, štiri znamke z njegovim likom za redni poštni promet in eno znamko za avionski promet, tudi z njegovim likom in njegove rojstne hiše v Spodnji Lisi.

Tudi avstrijska pošta je obeležila Lovrenca Koširja 1979. leta z znamko z njegovim likom pod naslovom "Zgodovina pošte in telekomunikacij".

Dušan Vujošević, dipl. ing.

RECEPTI SLOVENSKE KUHINJE

Za krofe vzemi najboljšo, suho, presejano moko. Vse primese naj bodo ogrete. Ogrete naj bodo tudi deske, prtiči in prostor kjer vzhajajo. Da bodo krofi lahki, naj bo testo vedno nekoliko mehkejše kakor za navadno kvašeno testo. Moki prideni tudi nekoliko pecilnega praška.

FINI KRAPI. 1 kg moke, kvas iz 5 žlic mleka, koščka sladkorja in 5 dkg kvasa. 1,5 litra mleka, 8 rumenjakov, 1 dl kisle smetane, 10 dkg sladkorja, 7 dkg presnega masla, 1 dkg soli, 2 žlici ruma, nožev vrh muškatovega cveta, nastrogana limonina lupina, mast ali olje za cvrenje.

V presejano moko vlij vzhajan kvas, zamešaj vanj nekoliko moke, nato naj še dobro vzhaja. Medtem žvrkljaj neprekuhano mlačno mleko, smetano, sladkor, rumenjake in sol, prideni rum, dišave in ko je vse dobro spenjeno, prilij raztopljeno maslo, vlij v moko kvasu in zamesi testo ter ga prav dobro vtepi. Pri stepanju ne vzdiguje testa s kuhalnico

preveč visoko, ampak ga vtepaj tako, kakor bi hotela testo s kuhalnico sekati, da bodo v testu drobni mehurčki. Obdelano testo

MESECA FEBRUARJA JE PUST. NA TA DAN SKORAJ V VSAKI SLOVENSKI HIŠI PRIPRAVLJAJO KROFE (KRAPE).

KROFI - krap

pokrij in postavi na topel, ne prevroč prostor, kjer naj vzhaja. Vzhajano testo rahlo zvaljaj za pol prsta debelo in izkroži z obodcem krape. Na sredo krapa daj malo marelične ali druge goste marmelade,

pokrij z drugim krapom, ju ob robu stisni in izreži z manjšim obodcem krap. Krape položi dva prsta vsak k sebi na prtič, potrešen z moko, pokrij jih in postavi na topel, toda ne preveč vroč prostor, kjer naj vzhajajo; dobro je, če na pol vzhajane krape obrneš. Razgrej v kozici za 3 prste visoko masti. Lahko vzameš pol masti in pol masla ali olja. Cvreš jih lahko tudi na dobrem olju. Ko je mast zelo vroča, jo odstavi; ko se nekoliko ohladi, polagaj vanjo vzhajane krape tako, da je zgornja stran na masti. V kozici naj ne bodo na tesnem, ker se sicer ne cvrejo lepo. Ko so krapci v kozici, jo pokrij in tresi, da narastejo. Brž, ko so na spodnji strani blede rumeni, jih obrni, a ne pokrij več. Rumeno ocvrte poberi s penovko na cedilnik, da se odtečejo. Potem jih položi na pivnik in nato na krožnik na lično zložen prtič, potresi jih z vanilijnim sladkorjem in ponudi še tople.

Pripravila: Angela Arandelović